

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ ՆՈԳԵՎՈՐ ՃԵՄԱՐԱՆԻ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՆԱՆԴԻՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԵՏԱՐԱՆՈՒՄ

Գևորգյան Նոգևոր Ճեմարանի 2000-2001 ուսումնական տարվա ավարտը՝ բարձր հանդիսապետությամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Նայրապետի, տեղի ունեցավ 2001 թվականի հունիսի 22-ին Վեհարանի հանդիսությունների դահլիճում, որին ներկա էին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի միաբանությունն ու պաշտոնեությունը, ճեմարանի դասախոսները, սաների ծնողները և Եկեղեցու հավաքավոր ժողովուրդը:

Այս տարի ևս Նայ Առաքելական Եկեղեցու և հայ ժաղովրդի հոգևոր դարբնոցը հանդիսացող Գևորգյան Նոգևոր Ճեմարանը տվեց թվով 25 շրջանավարտներ: 25 հոգևոր սպասավորներ լրացրեցին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի միաբանների շարքերը: Երջանկահիշատակ Գարեգին Ա Նայրապետի խոսքի համաձայն՝ *«Զրիստոնեսայ կոչուի և քրիստոնեսաբար չապրիլ՝ հակասական ապրումներու գոյավիճակ մըն է, վախառողջ և ժխտագործ»:* Այս սպասավորները չեն կարող Աստծո սպասավորներ կոչվել և սպասավորություն չանել: Ինչպես հենց իրենք՝ շրջանավարտները վկայեցին, «խոսքը կլինի իրենց գործը»: Իհարկե նրանք այժմ, ձեռք բերելով Էջմիածնի միաբանի բարձր կոչումը, անխոնջ կերպով կփորձեն մարտիրոսական արյամբ օծված հայոց հողի վրա փարածել մեր հավաքքի հոր՝ Լուսավորչի սրբազան կանթեղի լույսը, որի ներկայությամբ խավարը կորչում է, հուսահատությունը փոխարինվում հույսի, արելությունը՝ սիրո:

Ահա այս մրավաժամներով, ուրախալի ու միաժամանակ խիստ պարտավորվածության զգացումներով էին համակված ճեմարանավարտ սաների սրտերը:

Հանդիսությունն սկսվեց Տերունական աղոթքի, Նայաստանի պետական հիմնի և Ճեմարանի քայլերգի հնչյունների ներքո, որոնց հաջորդեց Գևորգյան Նոգևոր Ճեմարանի փոխտեսուչ, Արժանապատիվ Տ. Վաչե քին. Նայրապետյանի՝ ավելարարանական ընթերցումը:

Երգչախմբի կապարմամբ «Աշակերտք Զրիստոսի» շարականը դահլիճը ողողեց քաղցրալուր հնչյուններով, և Գևորգյան Նոգևոր Ճեմարանի տեսուչ, Արժանապատիվ Տ. Շղիշե ավ. քին. Սարգսյանը, Վեհափառ Նայրապետին և բոլոր ներկաներին իրեն հանձնած «հաշիվը տալով տնտեսության», ներկայացրեց ուսումնական տարվա տեսչական հաշվետվությունը:

«Գևորգյան Նոգևոր Ճեմարանը 2000-2001 թթ. ուսումնական տարեշրջանը սկսեց մեր Եկեղեցու և ժողովրդի համար հույժ կարևոր՝ Նայ Եկեղեցին պետականորեն ճանաչելու 1700-ամյակի հոբելյանի տոնակատարություններին նախապատրաստվելու գործընթացի պայմաններում: 2000 թ. սեպտեմբերի 23-ին Ճեմարանի

նվիրական այս հարկից ներս սկսեցինք այս ուսումնական տարվա դասերը: Ազգիս Սրբազնագույն Հայրապետը իր գահակալության հենց առաջին ամիսներին աշխատանքային իր ծրագրերում խիստ կարևորեց Հոգևոր մեր կրթարանների դերը վերագարթոնք ապրող մեր հազարամյա Եկեղեցու կյանքում: Դեռ հազիվ վերջացել էր 1999-2000 ուստարեքջանը, Նորին Սրբությունը Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանում հիմնովին վերակառուցեց ուսումնա-դաստիարակչական աշխատանքների ծրագրերը: Ճեմարան հրավիրվեցին մի շարք բարձրակարգ դասախոսներ, որոնք որակապես նոր լիցք հաղորդեցին ճեմարանական ուսումնական կյանքին: Փոխվեց նաև տեսչական կազմը, որի առջև դրվեց նոր խնդիրներ: Դեռևս 2000 թ. տոթ ամսանը Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Հայրապետի անմիջական ղեկավարությամբ դասախոսներից կազմվեց աշխատանքային խումբ, որը Հոգևոր մեր հաստատությունների համար կազմեց բառացիորեն նոր ուսումնական ծրագրեր և աշխատանքային պլաններ, որոնք, հաստատվելով Վեհափառ Հայրապետի կողմից, գործադրության դրվեցին Հոգևոր մեր երեք ուսումնական հաստատություններում: Կյանքի կոչված ուսումնական ծրագրերը որակապես փոխեցին մեր աշխատանքները: Բարձրացավ դասախոսների պատրաստանալությունը, որը բնականաբար նպաստեց նաև ուսման որակի բարձրացմանը:

Այս ուսումնական տարեքջանին, առաջին անգամ լինելով, Հոգևոր հաստատություն ընդունվել ցանկացողների թիվը անցավ 100-ից, որն էլ հնարավորություն տվեց ընդունելության քննությունները կազմակերպել և անցկացնել որակապես նոր մոտեցումներով: Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի վերջին 50-ամյա պատմության ընթացքում առաջին անգամ, անցնող ուսումնական տարվա ընդունելության քննություններից հետո, ունեցանք երկու զուգահեռ առաջին լսարաններ, որոնք ոչ միայն քանակապես, այլև որակապես տարբերվում են նախորդ տարիների ընդունվածներից:

Ուսանողների թվի ավելացումը, որը առաջիկա տարիներին նույնպես պիտի շարունակվի, կատարվում է Վեհափառ Հայրապետի օրհնությամբ և փնօրինությամբ:

Վեհափառ Տեր. այսօր, երբ մենք հասել ենք իննամյա ուսումնառության մեր անցած ճանապարհի վերջին ակորդին, պիտի խոստովանեմ, որ անցնող ուսումնական տարվա ընթացքում տեսչական կազմի համար եղան դժվարին, իսկ երբեմն էլ անելանելի վիճակներ՝ կապված հաղկապես կարգապահական հարցերի հետ: Այս առթիվ թույլ տվեք իմ շնորհակալությունը հայտնել Ձերդ Սրբությանը, որ դժվար պահերին, փառք Աստուծո, Ձերդ Վեհափառության միջամտությամբ, երբեմն էլ ոչ միօրինակ մոտեցումներով, կարողացանք խուսափել սուր իրավիճակներից, անհավական և հավաքական մանկավարժական աշխատանք տանելով հնարավոր եղավ հիմնովին վերականգնել Գևորգյան Ճեմարանի հարկից ներս աշխատանքային ռիթմը և կարգապահությունը: Թույլ տվեք զեկուցել, որ այսօր արդեն մեր ուսանողները լավ են հասկանում ! Ղգում եղած խստությունների արժեքը, որի արդյունքում ճեմա-

րանում կան համեմատաբար ավելի բարձր կարգապահություն և շար ավելի ազնիվ ու մաքուր մթնոլորտ, քան նույնիսկ մի քանի ամիս առաջ: Ուսումնական փարվա ընթացքում գործադրած կարգապահական հարցերը դժվարությամբ ենք ճանապարհ հարթում, բայց, փառք Աստուծո, արդեն երևում է հեղուկական այդ աշխարհների արդյունքը: Ավելորդ չեմ համարում նշելու, որ անցնող ուսումնական փարվա ընթացքում մեր սաների կենցաղային և անձնական հիգիենիայի հարցերը բավականին բարելավվեցին: Ուսանողությունն ունեցավ իր ննջարանային նոր համալիրը, որպես առաջին չի գործում միայն խոհանոցը:

2000-2001 թթ. փարեշրջանի փեսչական կազմը ներկայացնում է.

Տեսուչ Արթ. Ս. Եղիշև ավգ. քին. Սարգսյան

Փոխտեսուչ Արթ. Ս. Վաչե քին. Հայրապետյան

Վերակացուներ՝

Բարեշնորհ Մուշեղ սրկ. Հովհաննիսյան

Բարեշնորհ Արմեն սրկ. Եզեկյան

Բարեշնորհ Վարդգես սրկ. Մայիլյան

Պրն Լևոն Սարգսյան

Քարտուղար՝ պրն. Անդրանիկ Հակոբյան

Այսօր հաշվեքվության պահն է, և մենք, փեսչական և դասախոսական կազմով, ներկայացել ենք Ձերդ Սրբությանը՝ ասելու. Վեհափառ Տեր, Ձեր առաջնորդությամբ ինն ամիս առաջ ավերարանական սերմնացանի օրինակով ցանեցինք և հեղուկեցինք առաք բերքի ակնկալիքով: Համարափության այս օրը կարող ենք ասել, որ փարվա հունձը որակական իմաստով ավելի քան բավարար է, բայց ոչ գոհացուցիչ:

Անցյալ ուսումնական փարում 26 ուսանողներ պաշտպանեցին ավարտաճառերը և սրացան իրենց ավարտական վկայականները: Այս փարվա ավարտական լսարանի 26 սաներից 22-ը հաջողությամբ հանձնեցին սարկավագական քննությունները և պարտաստվում են գրելու իրենց ավարտաճառերը:

Մեր ուսանողության առօրյան ավելի հեղափոխիչ դարձնելու համար անցյալ ուսումնական փարվա ընթացքում ճեմարանի այս սրահում ունեցանք մի քանի համերգներ: 1700-ամյա հոբելյանի ծիրից ներս ուսանողությունն առիթ ունեցավ ունկնդրելու դասական մի շարք համերգներ: Ուսանողները եղել են նաև Մարենա-դարանում, պարկերասրահում, Ս. Գեղարդ, Հավուց Թառ, Ս. Սրեփանոս վանքերում և Գառնիի փառարում:

Մեր ուսանողներից շարքերը թղթակցում են «Քրիստոնյա Հայաստան» թերթին, ինչպես նաև «Քրիստոնյա Հայաստան» հանրագիտարանին: Հանդես են գալիս հանրապետական, հասարակական ռադիոյի կրոնական ծրագրերում: Ուսանողների մի խումբ էլ հաճախակի հանդիպում և օգնում է կիրակնօրյա դպրոցների ուսուցիչներին: Մայիսի 24-26-ը Օշականի դպրափարնը հրավիրված «Ավարայրի խորհուրդը» գիտական նստաշրջանին, որը նվիրված էր Հայաստանյայց Եկեղեցին պետականորեն ճանաչման 1700-ամյակին, մեր ավարտական լսարանից երկու սաներ հաջողու-

թյամբ հանդես եկան գիտական զեկուցումով, որոնց թեման էր «Հայ գորավարները և նախարարները Հայաստանյայց Եկեղեցու փոխացույցում»:

Ուսանողները անցնող ուսումնական փաթեթում հանդիպումներ ունեցան մի քանի առաջնորդ Սրբազանների հետ, որոնք հյուրաբար գրնվում էին Մայր Աթոռում: Ծննդարանի ուսանողությունը, բացի Մայր Տաճարից, մասնակցում է Ս. Պապարագներին Էջմիածին քաղաքի մյուս վանքերում ևս:

Գևորգյան Հոգևոր Ծննդարանում պաշտոնավարում են 42 դասախոսներ, որոնցից 14-ը հոգևորականներ են:

Հանդիսավոր այս պահին ես իմ շնորհակալության խոսքն եմ ուղղում մեր փեսայական կազմի երիտասարդ իմ գործընկերներին, որոնք անփութումս և նվիրված աշխատանքով նպաստեցին կարգապահության և ուսման որակի բարձրացմանը: Տեսչական կազմն անցած ամբողջ ուսումնական փաթեթում որոշումներ կայացնելիս միշտ եղել է միակամ և միախորհուրդ: Խորին շնորհակալություն նաև մեր սիրելի դասախոսներին, որոնք անցնող ուսումնական փաթեթում իրենց նվիրված աշխատանքով օգնեցին մեր սաներին բարձրացնելու իրենց իմացության մակարդակը:

Այսօր ծննդարանն ունի 115 ուսանող, որոնցից 26-ը հաջողությամբ հանձնեցին ավարտական փառեղբջանի քննությունները: Մնացած 89 ուսանողները բաժանված են հետևյալ լսարանների վրա.

Ա լսարան 18 ուսանող

Ա լսարան 13 ուսանող

Բ լսարան 8 ուսանող

Գ լսարան 19 ուսանող

Դ լսարան 12 ուսանող

Ե լսարան 19 ուսանող

Անցնող ուսփաթեթում ծննդարանից, հիմնականում առաջին լսարանից, հեռացել կամ հեռացվել են հինգ ուսանողներ:

Ծննդարանի կարգապահության խախտման և ուսման մեջ ցածր որակի համար հեռացվել են ութ ուսանողներ: Ահա մոտավորապես համառոտ շարադրանքը մեկ ուսումնական փաթեթում հաշվեփութության:

Վերջացնելուց առաջ մի անգամ ևս թույլ տվեք խոնարհ աջահամբույրով մեր հավատարմության և անմնացորդ նվիրումը և ծառայության ուխտը վերանորոգել՝ ասելով. Ձերդ Սրբություն, Գևորգյան Հոգևոր Ծննդարանի փեսայությունը և դասախոսական կազմը մաղթում են Սրբությանդ քաջառողջություն՝ ի շինություն հազարամյա մեր Ս. Եկեղեցու և Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի: Պապրաստ եմք Սրբությանդ օրհնությամբ և առաջնորդությամբ անմնացորդ նվիրված ծառայությամբ էլ ավելի բարձրացնել ուսումնական այս հաստատության հեղինակությունը, մի հաստատություն, որի շրջանավարտները պապրաստ պիտի լինեն 21-րդ դարում Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցին փանելու իրենց ուսերին»:

Այնուհետև, Կոմիտասի «Առավոտ լուսաբեր» ոգեշնչող ստեղծագործությունից հետո, Ե լսարանի սան Դավիթ Մարգարյանը հուզումով արտասանեց Պ. Սևակի «Որդու» բանաստեղծությունը: «Հայր առաքող» հոգեպարար շարականը վարպետությամբ կատարեց Ճեմարանի երգչախումբը (ղեկ՝ Ռ. Շարբաթյան), ապա ուսանողության խոսքը Վեհափառ Հայրապետին և ներկաներին ուղղեց Զ լսարանի սան Արմեն ուրարակիր Պետրոսյանը:

«Վեհափառ Տեր, Գերաշնորհ Սրբազան Հայրեր, Հոգեշնորհ Սուրբ Հայրեր, Արժանապատիվ քահանա Հայրեր, ճեմարանակից եղբայրներ, հարգելի դասախոսներ և հյուրեր:

Բավականին դժվարին, բայց միևնույն ժամանակ հաճելի պարտականություն ունեմ այս պահին՝ իմ եղբայր ուսանողների, մանավանդ մեր՝ ավարտական լսարանի սաների հույզերի ու ապրումների թարգմանը լինելու ավանդույթ դարձած և փոնական շուրջ ստացած Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի ամավերջի հանդիսությունը:

Տարին ավարտվել է: Ժամանակն անցյալի հաշվին գրանցեց ևս մեկ պայմանական շրջան, որը մենք որակում ենք իբրև ուսումնական փարի: Ժամանակը հավերժի ծնունդ է, որն իր մեջ հաղթածայնություն չունի: Մենք՝ մարդիկս ենք ժամանակը փրոհում միավորների՝ դրանք անվանելով փարի, ամիս, շաբաթ, օր, ժամ, րոպե ու վայրկյան: Իմաստասիրության մեջ այսպիսի բաժանումը կոչվում է «առարկայական»: Բայց որքան էլ առարկայական լինի, մարդկային զգացողության համար ժամանակը երբեմն անցնում է հարաբերականության սահմանը: Լինում են ժամեր, որ փարիներ են թվում, և փարիներ, որ թռչում են րոպեների պես:

Կարծում եմ, շարերին խորթ չի լինի այն զգացումը, որ կարծես թե երեկ էր հնչում Հոգևոր Ճեմարան մեր մուտքի առաջին զանգը: Իրապես այս վեց փարիները թռան օրերի կամ, գուցե, րոպեների ու վայրկյանների պես: Ժամանակի մեջ ապրելը մեր մարդկային բնության մի փեսակ «պարտադրանքն» է: Երջանկափառ Գարեգին Ա Կաթողիկոսը, խոսելով ժամանակի մասին, ասում է. «Ժամանակը սահում է ջրի պես: Եթե կարողանաս մի կաթիլ բռնել, փրկած կլինես և՛ քեզ, և՛ կաթիլը՝ հողի ու ծովի մեջ անհայտանալու ճակատագրից»: Այս փողերը կարդալիս ինքնաբերաբար մի հարց է ծառանում մեր առջև, թե քանի՞ կաթիլ բռնեցի այս վեց փարիների ընթացքում, որոնք իմ և ուրիշների հոգու ծարավը պիտի հագեցնեն: Անկեղծ ասած՝ պարասխանի մեջ դժվարանում եմ: Դա առավել մեզ գնահատողների խոսքը պիտի լինի:

Ինչպես մարդկային կյանքն ընդհանրապես, այնպես էլ մեր ճեմարանական փարիները ընթացան միալար ու միագիծ, եղան և՛ ուրախություններ, և՛ տխրություններ, սակայն այս ամենի մեջ կարմիր թելի նման հստակ ընդգծվում է մի բան, որ մենք մշտապես գտնվել ենք հոգածու ձեռքերի խնամքի տակ, և սա բառիս ամենալայն իմաստով: Թե՛ Մայր Աթոռի միաբան հոգևորականները՝ գլխավորությամբ Վեհափառ Հայրապետի, և թե՛ Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանում դասավանդած և դասավանդող դասախոսները մեզ հետ կիսել և մեզ են փոխանցել իրենց գանձերը՝